

RUSYA FEDERASYONU'NDA EĞİTİM

AMAÇ, YAPI VE İŞLEYİŞ

Oksana MANOLOVA YALÇIN

Oksana MANOLOVA YALÇIN

RUSYA FEDERASYONU'NDA EĞİTİM
Amaç, Yapı ve İşleyiş

ISBN 978-625-8897-83-8

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2026, PEGEM AKADEMI

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevi**dir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır; indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 2000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilmektedir.

I. Baskı: Ekim 2026, Ankara

Yayın-Proje: Selcan Özgürel

Dizgi-Grafik Tasarım: Beyza Nur Erdoğan

Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sayfa Basım Sanayi Ticaret Ltd. Şti.

İvedik OSB Matbaacılar Sit. 1514. Cad. No: 23-25

Yenimahalle/ANKARA

Yayıncı Sertifika No: 51818

Matbaa Sertifika No: 77079

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi

Macun Mahallesi 204 Cad. No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: yayinevi@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Eğitim toplumsal açıdan önemli bir değer olup, insan, aile, toplum ve devletin çıkarları doğrultusunda gerçekleştirilen odaklı yetiştirme ve öğretme sürecidir. Öğretim kapsamında öğrencilerin bilgi, beceri, yetenek ve yeterlilikleri edinmeleri, deneyim kazanmaları, yeteneklerini geliştirmeleri, bilgileri günlük yaşamda uygulama deneyimi kazanmaları ve yaşam boyu öğrenme motivasyonu oluşturulması için öğrenim faaliyetlerinin organize edilmektedir. Yetiştirme kapsamında ise, kişiliğin gelişimi, sosyo-kültürel, manevi ve ahlaki değerler ile toplumda kabul görmüş davranış kuralları ve normları temelinde bireylerin öz belirleme ve sosyalleşme koşullarının oluşturulmasına yönelik faaliyetler yer almaktadır.

Rusya Federasyonu'ndaki eğitim sisteminin mevcut durumu ve gelişimi, yeni ekonomik ve sosyal zorluklara uyum sağlamaya yönelik dinamik değişikliklerle karakterize edilmektedir. Okul öncesi sektörüne ayrılan finansmanın artması, öğrencilerin mesleki yönlendirilmesindeki rolün güçlenmesi ve uygulamaya yönelik öğrenme modellerinin aktif olarak geliştirilmesi gibi temel eğilimler ortaya çıkmaktadır. Yükseköğretimin dönüşümüne, etkinliğinin analizine ve etkili eğitim-istihdam yollarının oluşturulmasına özel önem verilmektedir. Dolayısıyla kitabın giriş kısmında Rusya Federasyonu'nun coğrafik, sosyolojik, politik ve ekonomik yapılanması kısaca açıklanmıştır. Kitabın ana kısmında ise, Rusya Federasyonu eğitim sisteminin genel ve eğitim kademeleri itibarıyla amacı, yapısı, işleyişi betimlenmiştir. Son olarak da, öğretmen ve okul müdürleri yetiştirme ve değerlendirme politikaları ve uygulamaları açıklanmıştır. Bu kapsamda kitabın akademisyenler, öğretmenler, karşılaştırmalı eğitim alanında yer alan araştırmacılar ve eğitim politikası geliştiren uzmanlara katkı sağlayacağına inanıyorum.

Ekim, 2026

Dr. Öğretim Üyesi Oksana MANOLOVA YALÇIN

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
-------------	-----

Giriş.....	1
------------	---

1. BÖLÜM

RUSYA FEDERASYONU'UN COĞRAFİK, SOSYOLOJİK, POLİTİK VE EKONOMİK YAPILANMASI

Rusya Federasyonu Coğrafik Yapılanması.....	2
Rusya Federasyonu Sosyolojik Yapılanması.....	3
Rusya Federasyonu Politik Yapılanması.....	4
Rusya Federasyonu Ekonomik Yapılanması.....	5

2. BÖLÜM

RUSYA FEDERASYONU EĞİTİM SİSTEMİNİN AMACI, YAPISI VE İŞLEYİŞİ

Rusya Federasyonu Eğitim Sisteminin Genel Amacı ve Politikası.....	6
Rusya Federasyonu Eğitim Sisteminin Yapısı ve İşleyişi.....	9
Yönetsel Yapılanma ve İşleyişi.....	9
Okul Yapılanması ve İşleyişi.....	11
Genel Eğitim.....	12
Okul Öncesi Eğitim.....	12
Zorunlu Eğitim.....	13
İlköğretim (1-4.Sınıf),.....	13
Temel eğitim (5-9.Sınıf),.....	14
Ortaöğretim (10-11.Sınıf).....	17
Mesleki Eğitim.....	18
Yükseköğretim.....	18
Yaygın Eğitim.....	21

3. BÖLÜM

ÖĞRETMEN VE OKUL MÜDÜRÜ YETİŞTİRİLMESİ

Öğretmen Yetiştirilmesi.....	22
Yeniden Mesleki Eğitim.....	26
Yeterlilik Kursları ve Sertifikalar.....	27
Eğitim Alanında Yüksek Lisans.....	27
Okul Müdürü Olmak ve Okul Müdürlerinin Değerlendirilmesi.....	28

Kaynakça.....	32
---------------	----

GİRİŞ

Sosyokültürel bir olgu olarak eğitim, insanlığın yaşamında en önemli görevlerinde birini yerine getirmeye devam etmektedir. İnsan, devlet ve toplumun faydaları doğrultusunda yeni neslin öğrenim ve yetiştirilme sürecini amaç odaklı bir şekilde hayata geçirirken, toplumun tüm alanlarını şekillendirmekte ve etkilemektedir.

Eğitim sistemindeki durumu toplumun işleyişi ve gelişimi doğrudan etkilemektedir. Herhangi bir devlet ilerlemeyi ve uluslararası arenada kilit konumlara ulaşmayı hedeflediğinde, her şeyden önce vatandaşlarının hem entelektüel hem ahlaki açıdan yüksek düzeye ulaşmasına önem verir. Bu durum, devletin ekonomisi için nitelikli insan kaynağı yetiştirebilen, hem toplumun hem her bireyin ayrı ayrı gelişim potansiyelini belirleyen eğitim ve yetiştirme sisteminin erişilebilirliği ve gelişmişliğine bağlıdır. Dolayısıyla, günümüz bilgi toplumunda tüm devletlerde eğitim sistemi - kültürel değerleri korumak, ulusal bilinci devam ettirmek, sosyo-ekonomik kalkınmayı sağlamak, küresel gelişim kriterleri takip etmek ve onlara uyum sağlayabilmek için en önemli araçlardan biri olarak kabul görmektedir. Değişik devletlerin eğitim sistemlerinin incelenmesi ise ulusların kendi eğitim sisteminin geliştirilmesinde önemli bir yöntem olarak ele alınmaktadır. Bu yöntem aracılığıyla ülkeler kendi eğitim politikaları daima gözden geçirir ve ihtiyaç duydukları eğitim alanlarında politika ve uygulamaları geliştirir veya değiştirirler. Bu çerçevede Rusya Federasyonu eğitim sistemi ve uygulamaları uluslararası arenada dikkat çeken ülkelerden biri komundadır.

1. BÖLÜM

RUSYA FEDERASYONU'UN COĞRAFİK, SOSYOLOJİK, POLİTİK VE EKONOMİK YAPILANMASI

Rusya Federasyonu Coğrafik Yapılanması

Rusya Federasyonu, coğrafik konumu itibariyle Doğu Avrupa ve Kuzey Asya olmak üzere iki kıtada yer alan bir ülkedir. Kanada'nın iki katı büyüklüğünde olan Rusya Federasyonu dünyanın en büyük ülkesi olup 17.125.422 km²'dir (dünyanın toplam kara alanının 1/9). Rusya Federasyonu, *kara yoluyla* kuzeybatıda Norveç, Finlandiya, Estonya, Letonya ve Litvanya; batıda Polonya, Belarus ve Ukrayna; güneydoğuda Abhazya, Gürcistan, Güney Osetya, Azerbaycan, Kazakistan; Çin, Moğolistan, Kuzey Kore; - *deniz yoluyla* ise güneybatıda Türkiye, doğuda ise Japonya ve Amerika Birleşik Devletleri ile olmak üzere toplam 19 ülke ile komşu konumundadır. Ülkenin coğrafyasında ovalar, taygalar, bozkırlar, volkanlar ve dağlar vardır. Rusya'nın coğrafyasının en şaşırtıcı özelliği Baykal Gölü'dür. Dünyanın en eski ve en büyük gölü olup, dünyanın tatlı su rezervlerinin yüzde 20'sini oluşturur. Göl, gölde yaşayan 3.500'den fazla bitki ve hayvan türünün %70'i dünyanın başka hiçbir yerinde bulunamayan en benzersiz ve olağanüstü su yaşamına ev sahipliği yapmaktadır (PSMU, 2026).